

บทที่ 2

การใช้มาตรการภาษีศุลกากรเพื่อส่งเสริมการส่งออก

ในประเทศด้อยพัฒนาเป็นที่ตระหนักกันว่าตลาดภายในประเทศมีขนาดแคบ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม การให้แรงจูงใจเพื่อการส่งออก เป็นการให้เครดิตด้านภาษีสำหรับอุตสาหกรรมที่ทำการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นการเฉพาะ อันจะเป็นการขยายตลาดในต่างประเทศ และรักษาทุนสำรองระหว่างประเทศให้มีเสถียรภาพยิ่งขึ้น

ประเทศไทยมุ่งส่งเสริมการส่งสินค้าออก นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) เป็นต้นมา เริ่มเน้นการผลิตเพื่อส่งออกโดยให้สิทธิพิเศษแก่อุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออก (อาหารกระป๋อง น้ำตาล อาหารสัตว์ ซีเมนต์ สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์หนัง ยาง ฯลฯ) รวมทั้งการให้เครดิตพิเศษแก่อุตสาหกรรมเหล่านี้ โครงสร้างสินค้าส่งออกได้เปลี่ยนแปลงไปมากในระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2520-2530) มีการขยายประเภทสินค้า (diversification) ส่งออกจากเดิมมากขึ้น มาตรการสำคัญในการส่งเสริมการส่งออกก็คือ มาตรการทางศุลกากร ซึ่งแนวคิดเดิมมุ่งจัดเก็บอากรขาเข้าเพื่อเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐบาล แต่ในปัจจุบันบทบาททางด้านศุลกากรได้เปลี่ยนโฉมมาสู่ ระบบการอำนวยความสะดวกในทางการค้าควบคู่ไปกับการจัดเก็บภาษี เพื่อให้ประเทศชาติสามารถเข้าสู่เวทีการค้าระหว่างประเทศ ที่นับวันการแข่งขันจะเต็มไปด้วยความเข้มข้นของกลวิธีที่พลิกแพลงมากขึ้นทุกวัน จึงได้มีการกำหนดมาตรการที่เอื้ออำนวยต่อการส่งออกของไทย ดังต่อไปนี้

1. มาตรการในการคืนภาษีสำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก

การคืนอากรสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อการผลิตแล้วส่งกลับออกไป เป็นวิธีการที่ใช้กันทั่วไปในต่างประเทศหลายประเทศ บางประเทศให้คืนภาษีอากรหมดเท่าที่จัดเก็บไว้ แต่บางประเทศก็ให้คืนไม่หมดแต่ได้เก็บไว้บางส่วน เพื่อให้คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บแล้วคืนภาษีอากร การคืน

ภาษีอากร สำหรับการนี้ก็เพราะว่าประเทศมีทรัพยากรจำกัด จะให้ประชาชนภายในประเทศผลิตของจากทรัพยากรของประเทศเอง แล้วส่งออก ก็จะทำให้ส่งออกได้น้อย และไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านการผลิต ฉะนั้นรัฐจึงเห็นควรให้นำของที่เป็นวัตถุดิบจากต่างประเทศ เข้ามาในอาณาจักร เพื่อทำการผลิตแล้วส่งกลับออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ เพราะจะได้ใช้แรงงานและความรู้ของคนในชาติ ก่อให้เกิดประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถนำมาผลิตร่วมกับทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศได้ เป็นการส่งเสริมการใช้วัสดุและแรงงานภายในประเทศ เพื่อให้ได้ซึ่งเงินตราจากต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยได้กำหนด ให้มีการคืนภาษีอากรเต็มจำนวนแก่วัตถุดิบที่นำเข้ามาเพื่อการผลิต หรือผสม หรือประกอบ หรือบรรจุ แล้วส่งกลับออกไป โดยมีได้หักเก็บเข้ารัฐแต่อย่างไร ทั้งนี้ได้กำหนดไว้ในกฎหมายศุลกากร คือ มาตรา 19 ทวิ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้

บทบัญญัติในมาตรา 19ทวิ แห่ง พ.ร.บ.ศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2482 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 329 ข้อ 19 กำหนดไว้ว่า "ของที่ส่งออกไปยังเมืองต่างประเทศหรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือเดินทางไปเมืองต่างประเทศ ถ้าพิสูจน์เป็นที่พอใจอธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมาย ว่าได้ผลิตหรือผสมหรือประกอบ หรือบรรจุด้วยของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรให้คืนเงินอากรขาเข้า สำหรับของดังกล่าวที่ได้เรียกเก็บไว้แล้วให้แก่ผู้นำเข้า "จุดประสงค์ของบทบัญญัติในมาตรา 19ทวินี้ มุ่งที่จะคืนเงินอากรขาเข้าสำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อผลิต ผสม หรือประกอบ หรือบรรจุ แล้วส่งออกไปนอกราชอาณาจักร อันเป็นการลดต้นทุนทางการผลิต เพราะเท่ากับได้หักเงินค่าอากรขาเข้า ซึ่งถ้าหากเป็นกรณีที่มีผู้นำเข้าเพื่อส่งออกก็จะต้องชำระอากรขาเข้าในการนำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว และมีให้แสงประโยชน์อันมิควัดคุณค่าประสงค์ของมาตรการคืนอากรที่ว่านี้ บทบัญญัติมาตรา 19 ทวิจึงได้กำหนดเงื่อนไขในการคืนเงินอากรให้ดังนี้

1.1 ของที่นำเข้ามานั้นมีชื่อของที่กฎกระทรวงห้ามคืนเงินอากร อันเป็นเงื่อนไขที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อให้รัฐมีโอกาสคุ้มครองและส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิตวัตถุดิบในประเทศโดยอาจออก

กฎกระทรวง ห้ามคืนเงินอากรสำหรับวัตถุดิบชนิดเดียวกันกับที่กำลังส่งเสริมอยู่ แต่ต้องคำนึงว่า ต้นทุนของวัตถุดิบภายในประเทศดังกล่าวนั้น จะไม่ทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าส่งออกสูงกว่าการใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศจนไม่อาจจะแข่งขันกับสินค้าของประเทศอื่นได้

1.2 ปริมาณของที่นำเข้าซึ่งใช้ในการผลิต หรือผสม หรือประกอบ หรือ บรรจุ เป็นของ ซึ่งส่งออกให้ถือตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีเห็นชอบ หรือประกาศกำหนด เพื่อเป็นการควบคุมว่าของที่ส่ง ออกเป็นผลิตผลจากวัตถุดิบนำเข้า จึงได้กำหนดให้ผู้ประสงค์จะใช้สิทธิในการขอคืนอากรสำหรับ ของที่นำเข้าต้องยื่นรายชื่อวัตถุดิบ ตัวอย่างสินค้าที่ผลิต อย่างไรก็ตามในกรณีที่กรมศุลกากรมีสูตร มาตรฐานสำหรับสินค้าบางอย่างไว้แล้ว และผู้นำเข้าประสงค์จะใช้สูตรมาตรฐานดังกล่าวก็ไม่จำ เป็นต้องยื่นสูตรการผลิตแต่อย่างใด

1.3 ของนั้นได้ส่งกลับออกไปทางท่าหรือที่สำหรับการส่งออกซึ่งของที่ขอคืนอากรขาเข้า เพื่อเป็นความสะดวกและรัดกุมในการดำเนินการเพื่อคืนอากรและการพิสูจน์ตัวอย่างของที่ส่งออก ตามสูตรการผลิตจึงได้มีการกำหนดเงื่อนไขสำหรับการส่งออกไปตามท่า หรือที่สำหรับการส่งออก ตามที่ได้กำหนดไว้

1.4 ของนั้นถูกส่งกลับออกไปภายใน 1 ปี นับแต่วันที่นำของซึ่งใช้ในการผลิตหรือผสม หรือประกอบเป็นของที่ส่งออกหรือใช้บรรจุของที่ส่งออกเข้ามาในราชอาณาจักร การกำหนดระยะเวลาในการส่งของกลับออกไปภายในหนึ่งปีนี้ เพื่อให้เกิดการใช้สิทธิโดยสุจริตและป้องกันมิให้ผู้ นำเข้าใช้วิธีนำเข้าเพื่อส่งออกมาประวิงการชำระภาษี โดยใช้วิธีให้ธนาคารค้ำประกันการชำระ ค่าภาษีเพื่อส่งออกแทนที่จะต้องชำระภาษีทันทีก่อนนำของออกไปจากอารักขาของศุลกากรเพราะใน กรณีการใช้สิทธิคืนอากรอาจใช้ธนาคารค้ำประกันค่าภาษีอากรไว้ก่อนก็ได้

1.5 ต้องขอคืนเงินอากรภายในหกเดือนนับแต่วันที่ส่งของนั้นกลับออกไป แต่อธิบดีจะขยาย เวลาออกไปตามที่เห็นสมควรก็ได้ เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการคืนอากรเป็นไปในระยะ

เวลาอันสมควร แก่การตรวจสอบและการพิสูจน์ต่าง ๆ สามารถกระทำได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพจึงได้กำหนดให้การขอคืนเงินอากรเป็นไปในระยะเวลาที่ไม่นานจนเกินไป อย่างไรก็ตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้หกเดือนนั้น อธิบดีกรมศุลกากรอาจขยายได้ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้บริการทางด้านสิทธิประโยชน์ในการขอคืนอากรมีความยืดหยุ่นพอสมควร

2. มาตรการในการชดเชยค่าภาษีอากร

การที่จะลดต้นทุนของสินค้าที่ผลิตในประเทศแล้วส่งออกไปจำหน่ายแข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้ วิธีการหนึ่งก็โดยการให้เสียภาษีอากรน้อยที่สุด หรืออาจไม่ต้องเสียภาษีอากรเลย เพราะภาษีอากรที่เสียให้แก่รัฐจะรวมอยู่ในต้นทุนของการผลิตสินค้านั้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นการเสียภาษีอากรโดยตรง หรือในรูปของการเสียภาษีโดยทางอ้อมก็ตาม ดังนั้นการที่จะลดต้นทุนของสินค้าเพื่อให้สามารถผลิตส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศด้วยการไม่เรียกเก็บภาษีอากรนั้น อาจจะทำให้หากทราบได้แน่ชัดว่าผลิตเพื่อส่งออก แต่ในทางปฏิบัติที่เป็นจริง ผู้ทำการผลิตเองก็ต้องการทำการผลิตส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ แต่จะส่งออกจำหน่ายต่างประเทศได้หรือไม่ หรือส่งออกจำหน่ายต่างประเทศจำนวนเท่าใด ผู้ผลิตเองก็ยังไม่สามารถทราบได้อย่างแน่ชัดเป็นที่แน่นอน และอีกประการหนึ่งก็เป็นการยากแก่การควบคุมในการที่จะต้องผลิตส่งออกเพราะมิได้ผลิตในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า หรือผลิตในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ซึ่งทางราชการสามารถควบคุมดูแลโดยใกล้ชิดและรัดกุม

ดังนั้น จึงกำหนดมาตรการให้การชดเชยภาษีอากรให้แก่ผู้ผลิตส่งออก เพื่อให้ผู้ส่งออกเสียภาษีอากรน้อยลง หรืออาจได้รับการชดเชยจนไม่ต้องเสียภาษีอากรเลยก็เป็นได้ และมาตรการชดเชยภาษี นี้เป็นมาตรการที่ง่าย และสะดวกแก่การบริหารงาน

เงินที่จ่ายชดเชยค่าภาษีอากรให้แก่ผู้ส่งสินค้าออกนี้ มิใช่เงินที่รัฐยอมจ่ายให้เปล่าจากคลังของรัฐ แต่เป็นเงินค่าภาษีอากรที่รัฐได้ดำเนินการจัดเก็บไว้แล้ว ในขั้นตอนการผลิตซึ่งอาจมีหลาย

ขั้นตอน แล้วรัฐได้หาค่าเฉลี่ยจ่ายชดเชยให้แก่ผู้ส่งออกด้วยเหตุนี้ การชดเชยภาษีอากรเพื่อลดต้นทุนการผลิต จึงเป็นมาตรการส่งเสริมการส่งออกอีกมาตรการหนึ่งของรัฐ

เพื่อเป็นการลดภาระทางด้านภาษีอากรที่แฝงอยู่ในต้นทุนการผลิต อันจะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้มากขึ้น ซึ่งจะเพิ่มโอกาสในการแข่งขันการขายสินค้าในตลาดโลกได้ดียิ่งขึ้น จึงได้มีการตรา พ.ร.บ ชดเชยค่าภาษีอากรสินค้าส่งออกที่ผลิตในราชอาณาจักร

ตาม พ.ร.บ ดังกล่าวเมื่อส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร จะได้รับเงินชดเชยค่าภาษีอากรซึ่งค่าภาษีอากรที่จะกำหนดเงินชดเชยให้ นั้น ได้แก่ ภาษีอากรบรรดาที่มีอยู่ในมูลค่าของวัสดุอุปกรณ์ อะไหล่ เครื่องจักร เชื้อเพลิง และพลังงาน อย่างอื่นที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้น แต่ไม่รวมถึง

1. ภาษีเงินได้
2. ค่าภาคหลวง หรือค่าภาระอย่างอื่นที่เรียกเก็บจากทรัพยากรธรรมชาติ
3. ภาษีอากรที่อาจขอคืนได้ตามกฎหมายอยู่แล้ว เว้นแต่กรณีไม่ใช่สิทธิคืนตามกฎหมายและคณะกรรมการเห็นควรให้ได้รับเงินชดเชย
4. ภาษีอากรที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น
5. ภาษีอากรตามคณะกรรมการกำหนด

การจ่ายเงินชดเชยนี้ กรมศุลกากรจะจ่ายเป็นบัตรภาษี ซึ่งผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยสามารถที่จะนำไปชำระภาษีอากรดังต่อไปนี้

1. ภาษีอากรที่กรมศุลกากร กรมสรรพากร หรือกรมสรรพสามิต จัดเก็บซึ่งผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยมีหน้าที่ต้องเสีย
2. ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ซึ่งผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยมีหน้าที่ต้องนำส่งตามประมวลรัษฎากร
3. ภาษีอากรที่กรมศุลกากร กรมสรรพากร หรือกรมสรรพสามิต จัดเก็บแทนราชการส่วน

ท้องถิ่น ซึ่งผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยมีหน้าที่ต้องเสีย

4. ภาษีอากรอื่นที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้นำบัตรภาษีไปชำระได้ บัตรภาษีที่กรมศุลกากรจ่ายให้เพื่อนำไปชำระภาษีอากรนี้ หากว่าผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยเห็นว่าตนไม่สามารถนำบัตรภาษีที่จะได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ ผู้มีสิทธิได้รับเงินชดเชยมีสิทธิขอโอนบัตรไปให้แก่บุคคลอื่นได้แต่ต้องขอโอนสิทธิก่อนออกบัตรภาษี ในกรณีที่มีการออกบัตรภาษีแล้วจะโอนแก่กันมิได้เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

1. การโอนให้ทายาทผู้รับโอนกิจการของผู้มีชื่อในบัตรภาษีซึ่งถึงแก่ความตาย
2. การโอนให้ผู้ซึ่งรับโอนกิจการของผู้มีชื่อในบัตรภาษีมรดกดำเนินการต่อไป
3. การโอนให้แก่บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใหม่ อันเกิดจากการควบกันเข้าระหว่างนิติบุคคลผู้มีชื่อในบัตรภาษีและนิติบุคคลอื่น
4. การโอนให้แก่บุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการของผู้มีชื่อในบัตรภาษี

3. มาตรการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า

โดยทั่วไประบบคลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehousing System) เป็นการกำหนดที่สำหรับเก็บรักษาของที่ยังมิได้ผ่านศุลกากรเป็นเวลานาน และมีต้องตรวจปล่อยจากศุลกากรเมื่อนำเข้าในทันทีทันใด โดยมีหลักการประหนึ่งว่า ของที่เก็บอยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้น ยังไม่มีภาระภาษีอากร นำเข้าเก็บโดยที่เจ้าของคลังสินค้าได้ทำทัณฑ์บนไว้กับศุลกากรว่า จะไม่กระทำผิดกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ สามารถส่งออกไปต่างประเทศโดยปลอดภาษีอากรทั้งขาเข้าและขาออก หากนำของออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บน เพื่อใช้ภายในประเทศต้องเสียภาษีอากร ในหลักสากลใช้การคำนวณภาษีอากรตามสภาพและราคาของของตอนนำออกจากคลังสินค้าทัณฑ์บนเป็นเกณฑ์ ระบบคลังสินค้าทัณฑ์บนจัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์หลายประการ เช่น ช่วยผ่อนคลายภาระภาษีอากรแก่ผู้นำเข้า เพื่อส่งเสริมสินค้าผ่านแดนเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ และสินค้าขาออก ตลอดจนเพื่อระบายสินค้าจากโรงพักสินค้าเบื้องต้น เพื่อประโยชน์ในด้านการท่า

เรือ เป็นต้น ตามจุดมุ่งหมายที่อาจเน้นหนักไปในบางด้านและตามความเหมาะสมของสถานการณ์
ทั่วไปในแต่ละประเทศ ระบบสินค้าทัณฑ์บนได้มีการวิวัฒนาการตลอดมา ในต่างประเทศส่วนใหญ่
บริการคลังสินค้าทัณฑ์บนไม่ว่าจะเป็นไปในลักษณะใด ล้วนแต่มีให้กันอย่างกว้างขวาง ณ เมืองท่า
ศูนย์การรถไฟ และสนามบินระหว่างประเทศมีทั้งเป็นของรัฐ และของเอกชน สำหรับทั้งเก็บรักษา
เฉพาะของบางอย่างโดยเฉพาะ และไม่จำกัดชนิดของที่จะเก็บรักษา ทั้งชนิดที่มีการควบคุม ของ
ศุลกากรโดยใกล้ชิดเป็นประจำ และไม่มีการควบคุมของศุลกากรเป็นประจำ สถานที่ที่จะอนุมัติให้
เป็นคลังสินค้าทัณฑ์บน มีทั้งในขอบเขตจำกัด และกระจายอยู่ทั่วไป ตลอดจนมีการให้แปรรูปของใน
สินค้าทัณฑ์บนได้เต็มที่ในลักษณะของ Bonded Manufacturing Warehouse นอกจากนี้ ยังมี
การแปรลักษณะเป็นเขตอุตสาหกรรมส่งออก Foreign Trade Zone หรือ Export
Processing (Free Trade) Zones ด้วย เป็นต้น ทั้งนี้เป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละ
ประเทศ สำหรับประเทศไทยคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้ามีทบบัญญัติดังนี้

ทบบัญญัติในมาตรา 8 ทวิ อนุมาตรา (2) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตามประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับลง วันที่ 13 ธันวาคม 2515 ข้อ 3 บัญญัติว่า อธิบดีมีอำนาจอนุมัติให้จัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน
ประเภทโรงสินค้าและอนุญาตให้ใช้ของที่นำเข้ามาและเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้นทำการผลิต หรือ
ผสม หรือประกอบในโรงผลิตสินค้านั้นได้ โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และมาตรา 88
วรรค 2 แก้ไขเพิ่มเติม ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 329 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ข้อ
13 ซึ่งบัญญัติว่า ให้ลดเว้นการเก็บอากรขาเข้าและอากรขาออกแก่ของที่ปล่อยออกไปจากคลังสินค้า
ทัณฑ์บนเพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักรทั้งนี้ไม่ว่าจะส่งออกในสภาพเดิมที่นำเข้ามาหรือในสภาพเดิมที่ได้
ผลิต หรือผสมหรือประกอบเป็นของอื่น การกำหนดทบบัญญัติดังกล่าวขึ้นมาเป็นไปเพื่อส่งเสริมให้มี
การนำเข้าวัตถุดิบเข้ามาผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อส่งออกนอกราชอาณาจักรให้มากยิ่งขึ้น
โดยให้สิทธิประโยชน์ในทางศุลกากรมากกว่าการคืนภาษีสำหรับวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออก
ในการนำวัตถุดิบเข้าไปผลิตเป็นวัตถุดิบสำเร็จรูปในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้านั้นจะได้รับ
การยกเว้นการเก็บอากรตั้งแต่ตอนนำเข้า ซึ่งหากเป็นกรณีการคืนอากรนั้นจะต้องชำระอากร หรือ
วางประกันค่าอากรไว้ ในขณะที่นำเข้าโดยมีสิทธิขอคืนภายหลัง การจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภท

โรงผลิตสินค้านี้จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 2.1 คลังสินค้าที่เก็บประเภทโรงผลิตสินค้าจะต้องจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นที่ผลิตสินค้าจากของซึ่งนำเข้ามาจากต่างประเทศ แล้วส่งสินค้าที่ผลิตได้ออกไปนอกราชอาณาจักร
- 2.2 จะต้องจัดตั้ง ณ ที่ซึ่งกรมศุลกากรสามารถปฏิบัติงานได้โดยสะดวกและรัดกุม
- 2.3 การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งของที่นำเข้าเก็บรักษาหรือผลิตได้ในคลังสินค้าที่เก็บประเภทโรงผลิตสินค้า จะต้องกระทำ ณ ท่าหรือที่ซึ่งกรมศุลกากรอนุมัติเท่านั้น
- 2.4 ผู้ขอญาติจัดตั้งคลังสินค้าที่เก็บประเภทโรงผลิตสินค้าต้องยื่นคำร้องต่ออธิบดีกรมศุลกากรเป็นลายลักษณ์อักษร 2 ขั้นตอน คือ
 - 2.4.1 ขั้นแรก แสดงความประสงค์ในการขอจัดตั้งโดยแจ้งขนาดและความสำคัญของกิจการ ได้แก่ ชนิดของอุตสาหกรรมและการผลิต ชนิดของของที่จะต้องนำเข้ามาและที่จะจัดหาจากในประเทศ ปริมาณที่จะนำเข้ามาในระยะเวลาที่จะพึงใช้ผลิตแล้วส่งออกชนิดและปริมาณของสินค้าที่ผลิตได้ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน กรรมวิธีการผลิต สัดส่วนการใช้วัตถุดิบในการผลิตหรือสูตรการผลิต เงินทุนขีดความสามารถของเครื่องจักร จำนวนคนงาน และระบบการดำเนินการโดยทั่วไป เพื่อให้กรมศุลกากรพิจารณาอนุมัติในหลักการ
 - 2.4.2 ขั้นหลัง เมื่อกรมศุลกากรได้อนุมัติในหลักการแล้ว ให้ยื่นหลักฐานแสดงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายในที่ดิน สิ่งก่อสร้างและกิจการ พร้อมด้วยแผนผังอันแท้จริงและถูกต้องแห่งที่และสิ่งก่อสร้างนั้น หลักฐานทางราชการที่เกี่ยวกับการได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงานและประกอบอุตสาหกรรม การจดทะเบียนบริษัทห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล และการจดทะเบียนการค้าทั้งให้แจ้งด้วยว่าค่าภาษีอากรที่พึงเรียกเก็บแก่ของซึ่งนำเข้ามาแต่ยังมีได้ผลิตส่งออกในขณะใดขณะหนึ่งมีจำนวนสูงสุดเท่าใด และการนำเข้าส่วนใหญ่จะกระทำ ณ ท่าหรือที่ใดและโดยวิธีใดเพื่อให้กรมศุลกากรพิจารณาอนุมัติให้จัดตั้งเป็นคลังสินค้าที่เก็บประเภทโรงผลิตสินค้าตามกฎหมาย

4. มาตรการยกเว้นอากรในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการผลิตเพื่อส่งออกเป็นไปอย่างมีระบบและแบบแผน ที่สามารถให้สิทธิประโยชน์และอำนวยความสะดวกได้เต็มที่ จึงได้มีการกำหนดให้มีเขตอุตสาหกรรมส่งออก (EXPORT PROCESSING ZONE) ขึ้นโดยมีเขตบริเวณที่แน่นอนสำหรับการผลิตเพื่อส่งออกและให้มีระเบียบพิธีการทางศุลกากรน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการนำของเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกตลอดจนการนำผลผลิตจากเขตอุตสาหกรรมส่งออก ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรตามบัญญัติใน พรบ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 กำหนดให้ผู้ประกอบอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าและอากรขาออกแก่ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร และนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า ทั้งนี้ให้รวมตลอดถึงผลิตภัณฑ์ สิ่งพลอยได้ และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิตในเขตอุตสาหกรรมส่งออก และนำออกนอกราชอาณาจักร (ม. 48/ม. 49)

นอกจากนี้ของที่นำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อการผลิตสินค้าแล้วยังมีสิทธิ ได้รับการยกเว้นอากรสำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งดังกล่าวซึ่งใช้ในการผลิตสินค้าและของที่ใช้ในการสร้าง ประกอบ หรือ ติดตั้งเป็นโรงงานหรืออาคารในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ซึ่งในกรณีการคืนอากรหรือกรณีการผลิตในโรงผลิตสินค้า จะไม่ได้รับสิทธิพิเศษเช่นนี้

เพื่อให้กระบวนการส่งเสริมการสิทธิประโยชน์ทางศุลกากรสามารถต่อเนื่องจากการผลิตที่ได้รับสิทธิยกเว้นหรือคืนอากรเพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักร จึงได้มีบทบัญญัติให้ของที่ได้รับคืนหรือยกเว้นอากรในกรณีส่งออกนอกราชอาณาจักรแม้มิได้ส่งออกจริง แต่ได้นำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกก็ให้ได้รับการคืนหรือยกเว้นโดยถือเสมือนหนึ่งว่า ได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรในวันให้นำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ดังนั้นในกรณีที่มีการนำของเข้ามาผลิตในราชอาณาจักร และส่งออกตามมาตรา 19 ทวิ หรือในกรณีนำของเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ก็สามารถ

ขอคืนค่าอากรหรือได้รับการยกเว้นอากรเสมือนหนึ่งว่าเป็นการส่งออกนอกราชอาณาจักร

มาตรการทางศุลกากรดังกล่าวข้างต้น เป็นความพยายามในการที่จะตอบสนองการส่งเสริมการส่งออกให้มีศักยภาพที่จะทำให้สินค้าส่งออกของไทยสามารถเข้าไปร่วมแข่งขันทางการค้าในตลาดโลกได้มากขึ้น มาตรการดังกล่าวนี้ จะต้องประสานควบคู่ไปกับมาตรการอื่นๆ ของรัฐเพื่อที่จะให้บทบาทในการส่งออกสามารถเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะช่วยให้เศรษฐกิจของชาติโดยส่วนรวมดีขึ้น